

INRICHTING TWEEDE FASE EN
REGELING SCHOOLEXAMEN

5-vwo

CURSUS 2011/2012

BIJ HET VERSCHIJNEN VAN “INRICHTING TWEEDE FASE EN REGELING SCHOOLEXAMEN”

Als ceremoniemeester van alle officiële dingen die op onze school gebeuren, is mij de eer te beurt gevallen om een voorwoord te schrijven bij dit boekje. Het is een officieel document en juist daarom is – vreemd genoeg – de kans groot dat je het niet of nauwelijks gaat lezen. Het is zoals het garantiebewijs dat je direct terzijde schuift als je een nieuw apparaat hebt gekocht. Je doet dat omdat je het volste vertrouwen hebt in de fabrikant die er alles aan gedaan heeft om een zo goed mogelijk product te maken en aan jou te verkopen: wat zou jou zo’n garantiebewijs kunnen schelen?

Totdat het apparaat kapot gaat, of niet goed werkt. Dan ga je bladeren en alles lezen, ook die beroemde kleine lettertjes. Om te zien of je nog ergens verhaal kunt halen, teleurgesteld als je bent in de kwaliteit van dat apparaat.

Om te voorkomen dat je er te laat achterkomt dat in dit reglement zaken staan waar je beter direct van op de hoogte had kunnen zijn, zou ik je willen adviseren dit boekje toch goed door te lezen. Ten slotte gaat het om jou, om je loopbaan op de Dalton, en uiteindelijk om je eindexamen. Alle rechten en plichten staan in dit document beschreven en daarmee is het inderdaad misschien niet zo’n swingend stuk. Maar dat betekent niet dat het onbelangrijk is, integendeel.

Ik wens je namens alle docenten een succesvol schooljaar toe, dat we hopelijk mede dankzij jou afsluiten met hoge bevorderingspercentages!

Veel succes!

drs Hans Luyendijk
rector

INHOUD

Inleiding	blz. 3
Wijze van examinering	blz. 3
• Het schoolexamen	
• Vakken met uitsluitend schoolexamen	
• Vakken met schoolexamen en centraal examen	
• Berekening schoolexamencijfers	
• Slaagregeling eindexamen	
Werkwijze in de vijfde klas	blz. 4
• Werkoverzichten	
• Voortgang van het werk	
Regeling schoolexamen vwo	blz. 6
• Opzet van het schoolexamen	
• Absentie bij een onderdeel van het schoolexamen	
• Onregelmatigheden bij het schoolexamen of centraal examen	
• Faciliteiten voor leerlingen met dyslexie of een andere handicap	
• Herkansingsregeling	
• Bevorderingsregels van 5-vwo naar 6-vwo	
• Bevorderen of doubleren aan het eind van het vijfde leerjaar	
Tweetalig Onderwijs	blz. 8
Loopbaanoriëntatie en studiebegeleiding	blz. 8
Mentoraat	blz. 8
Wederzijdse verwachtingen	blz. 9
Enkele praktische gegevens	blz. 9
• Rapportage	
• Geschillencommissie	
• Contacten met de school	
De lessentabel atheneum-bovenbouw	blz. 11
De lessentabel gymnasium-bovenbouw	blz. 12
Raamwerk 5-vwo	blz. 13
Keuzeformulier atheneum-bovenbouw	blz. 14
Keuzeformulier gymnasium-bovenbouw	blz. 15
Programma's van toetsing en afsluiting per vak	blz. 16

INLEIDING

Vorig jaar zijn de leerlingen gewend geraakt met de werkwijze in de bovenbouw. Ook dit jaar draait alles om het eindexamen, dat voor alle vakken bestaat uit een schoolexamen (SE) en voor de meeste vakken ook uit het landelijke centraal examen (CE). Dankzij de door de school gekozen opzet van het schoolexamen tellen voor dit cohort een deel van de resultaten van 4-vwo in de vijfde klas mee en dus is voor een aantal vakken ongeveer 8% van het cijfer voor het schoolexamen al binnen.

Het ministerie van onderwijs heeft in het zogeheten *Examenbesluit* (zie eventueel [www. examenblad.nl](http://www.examenblad.nl)) alle wettelijke bepalingen rond het eindexamen opgenomen. Daarnaast is de school verplicht om de interne afspraken en regels rond het schoolexamen aan alle betrokkenen bekend te maken. In dit boekje, inrichting Tweede Fase en regeling Schoolexamen, staan alle formele zaken die voor leerlingen, ouders en docenten van belang zijn om school- en eindexamen op een correcte wijze af te handelen.

In de Tweede Fase wordt gewerkt met het begrip studielast. De studielast voor een vak is de tijd die een gemiddelde leerling nodig heeft voor alle activiteiten, die in het kader van dat vak verricht moeten worden, dus naast alle uren op school de tijd voor huiswerk, het lezen van boeken, het maken van scripties, het voorbereiden van spreekbeurten, het bezoeken van culturele activiteiten, enz.

De wetgever is bij het opstellen van de programma's uitgegaan van een totale studielast van 1600 klokuren per leerjaar, ofte wel 40 uren studielast per schoolweek. Een leerling brengt ongeveer 26 klokuren per week op school door en dus blijft er voor thuis nog zo'n 14 uren studielast over. Hoewel niet elke leerling zo veel tijd nodig heeft, blijkt hieruit wel dat er thuis een flinke hoeveelheid tijd aan schoolwerkzaamheden besteed zal moeten worden.

WIJZE VAN EXAMINERING**Het schoolexamen**

- Het schoolexamen spreidt zich uit over een deel van de vierde en de gehele vijfde en zesde klas.
- Bij de meeste vakken wordt het eindcijfer bepaald door zowel het schoolexamen als het centrale examen. Maatschappijleer, Algemene Natuurwetenschappen (anw) en Klassieke en Culturele Vorming (kcv) hebben alleen een schoolexamen.
- Ook de vakken Culturele en Kunstzinnige Vorming (ckv) en lichamelijke opvoeding (lo) hebben alleen een schoolexamen, maar krijgen in plaats van een cijfer de waardering onvoldoende, voldoende of goed, afhankelijk van de mogelijkheden van de leerling.
- Het schoolexamen omvat ook een profielwerkstuk, dat met een cijfer wordt beoordeeld.
- Bij alle vakken horen bij het schoolexamen naast SE-toetsen en tentamens ook praktische opdrachten of handelingsdelen. Praktische opdrachten leveren een cijfer op dat meetelt bij het schoolexamen. Handelingsdelen bestaan uit opdrachten, die geen cijfers opleveren, maar op tijd naar behoren moeten zijn afgesloten. Hieronder vallen bijvoorbeeld culturele activiteiten en het lezen van boeken.
- De school mag de uiterste datum bepalen waarop alle onderdelen van het schoolexamen moeten zijn afgesloten, maar een leerling kan alleen worden toegelaten tot het centrale examen als het gehele schoolexamen op de juiste wijze is afgerond.

Vakken met uitsluitend schoolexamen (verplicht voor alle leerlingen)

- Algemene natuurwetenschappen (anw)
- Maatschappijleer
- Culturele en kunstzinnige vorming (ckv), voor leerlingen zonder Latijn en zonder Grieks
- Klassieke en culturele vorming (kcv), uitsluitend (en verplicht) voor leerlingen met Latijn en/of Grieks
- Lichamelijke opvoeding

Vakken met schoolexamen en centraal examen

• Nederlands	• Latijn en Grieks
• Engels, Frans en Duits	• Wiskunde A, Wiskunde B en Wiskunde C
• Geschiedenis	• Natuurkunde
• Aardrijkskunde	• Scheikunde
• Economie	• Biologie
• Management en organisatie	• Filosofie
• Kunstvak (drama) en kunstvak (beeldende vorming)	

Berekening schoolexamencijfers

- Voor ieder vak is het schoolexamencijfer het gewogen gemiddelde op één decimaal van de SE-toetsen en alle in de vijfde en zesde klas behaalde cijfers van tentamens en eventuele praktische opdrachten. Hierbij wordt op de normale, rekenkundige wijze afgerond, dus 6,145 wordt 6,1.
- Voor ckv (alleen in 5e klas) en lichamelijke opvoeding (5e en 6e klas) worden gedurende het jaar decimale cijfers gegeven. Voor het schoolexamen wordt van alle cijfers het gemiddelde uitgerekend. Vervolgens wordt hieruit een waardering voor het schoolexamen bepaald volgens de regels:
  - gemiddelde $\leq 5,5$ dan is de waardering: onvoldoende (O)
  - $5,5 < \text{gemiddelde} \leq 7,0$ dan is de waardering: voldoende (V)
  - gemiddelde $\geq 7,0$ dan is de waardering: goed (G).
- Voor maatschappijleer, anw en kcv met alleen een schoolexamen, wordt het gewogen gemiddelde van alle behaalde cijfers op een geheel cijfer afgerond. Hierbij geldt een afwijkende afrondingsregel: vanaf 0,45 exact wordt naar boven afgerond. Dus 6,4500 wordt 7, maar 6,4499 wordt 6.
- Voor het profielwerkstuk wordt direct een geheel cijfer gegeven.

Slaagregeling eindexamen

- De (gehele) cijfers van maatschappijleer, anw, het profielwerkstuk en (indien gekozen) kcv worden gemiddeld en vormen zo het zogeheten combinatiecijfer. De ondergrens voor elk van de vakken is 4. Het afgeronde combinatiecijfer telt mee als één cijfer in de slaag/zakbepaling.
- Voor de andere vakken wordt het gemiddelde bepaald van het schoolexamencijfer en het voor het centrale examen behaalde cijfer. Het gemiddelde wordt afgerond op een geheel getal. Hierbij geldt de wettelijke regel dat naar boven wordt afgerond vanaf 0,50, dus 5,45 wordt 5.
- Een kandidaat is geslaagd als de lijst voldoet aan een van de volgende voorwaarden:
  - alle cijfers zijn 6 of hoger;
  - de lijst telt één 5 en de andere cijfers zijn 6 of hoger;
  - de lijst telt één 4, de andere cijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde is ten minste 6,0;
  - de lijst telt twee keer 5 óf één 5 en één 4, de andere cijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde is ten minste 6,0.Voorwaarde is dat ckv en lichamelijke opvoeding met de waardering voldoende of goed zijn afgerond.

Vanaf de examens van mei 2012 wordt de volgende wettelijke eis in de zak/slaagregeling doorgevoerd.

- *Alle leerlingen moeten gemiddeld een voldoende halen voor het centraal schriftelijk examen. Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde van alle cijfers van alleen het CE lager is dan een 5,5.*

Vanaf de examens van mei 2013 wordt ook de volgende wettelijke eis in de zak/slaagregeling doorgevoerd.

- *Leerlingen mogen ten hoogste één vijf bij de eindcijfers (dus schoolexamen en centraal examen samen) van de basisvakken Nederlands, Engels en wiskunde hebben. Een leerling is dus gezakt als er meer dan één vijf voor deze vakken wordt gescoord of als er een vier of lager voor deze vakken wordt gescoord.*

WERKWIJZE IN DE VIJFDE KLAS

In de vierde klas hebben de daarvoor geschikte leerlingen een grote verantwoordelijkheid gekregen voor de voortgang van en de controle op de eigen studie. In de loop van de vijfde klas wordt het accent zo mogelijk nog verder van leraar naar leerling verschoven. Het zal niet bij alle leerlingen en bij alle vakken in gelijk tempo en in gelijke mate kunnen, maar er wordt getracht iedereen een zo groot mogelijke verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces te geven. Hierdoor hopen we te bereiken dat de leerlingen wennen aan de werkwijze zoals die op hogescholen en universiteiten van ze verlangd wordt, waardoor de overgang naar de vervolgopleiding voor onze leerlingen soepel kan verlopen.

Werkoverzichten

- Het schooljaar is verdeeld in vier kaartperiodes van circa negen schoolweken, afgesloten met een tentamenweek.
- De docent maakt voor iedere kaartperiode een uitvoerig werkoverzicht, waarin per week de te verwerken stof inclusief huiswerk en de andere activiteiten staan vermeld.
- Iedere sectie bepaalt of op een werkoverzicht de leerstof van een periode geïntegreerd wordt opgegeven of dat les-, huis- en daltonwerk apart worden vermeld.

-
- Een sectie kan ervoor kiezen af te tekenen als al het geïntegreerde werk naar behoren gemaakt en gecontroleerd is. Een paraaf betekent dat al het werk voldoende is afgerond. Een sectie kan er ook voor kiezen de paraaf alleen voor het daltonwerk te geven en les- en huiswerk in de les te regelen. Een paraaf betekent dat het taakwerk afgerond is en de docent zorgt er tijdens zijn lessen voor dat les- en huiswerk worden afgehandeld. In beide gevallen kunnen mentor en ouders er dus van uitgaan dat een paraaf betekent dat het werk in orde is.
  - De docent bespreekt vooraf de gang van zaken met betrekking tot werkoverzichten en aftekenen bij zijn vak.

Voortgang van het werk

- Alle leerlingen werken aan de hand van een voortgangskaart. Op deze kaart is ruimte voor het maken van relevante opmerkingen door de vakdocent ter informatie van leerling, ouders, mentor en collega's. Ook is er ruimte voor opmerkingen van de mentor.
- In 5-vwo kunnen docenten vanaf het begin van het jaar met individuele leerlingen of met de hele groep afspraken maken over de manier van controleren en aftekenen. Dat houdt in dat leerlingen de verantwoordelijkheid kunnen krijgen om een vast aantal weken het werk zelf af te tekenen. Tijdens die weken zijn de leerlingen zelf verantwoordelijk voor de juistheid en netheid van het werk. Uiteraard kunnen ze de docent wel om hulp vragen, maar de verantwoordelijkheid ligt bij hen. Na het vaste aantal weken, beslist de docent op basis van het werk van de leerling of de afspraak wordt gecontinueerd.
- Deze afspraken worden door de vakdocent op de voortgangskaart vermeld, zodat die bij mentor, docenten en ouders bekend kunnen zijn.
- Als een docent niet meer wekelijks de parafen zelf zet, maar met langere periodes laat werken, dan moet de leerling, als het werk is afgerond, zelf de tussentijdse parafen zetten.
- De docent blijft ervoor verantwoordelijk dat de parafen (van hem of van de leerling) op de kaart de juiste stand van zaken weergeven. De mentor en de ouders moeten ervan kunnen uitgaan dat een paraaf inhoudt dat de leerling het werk tot die week in orde heeft.
- De docent blijft verantwoordelijk voor de voortgang van de controle bij zijn vak. Hij maakt zo nodig afspraken met de leerling over het inhalen van achterstanden.
- Als een leerling zich niet aan die afspraken houdt, kan de docent overleggen met de mentor over verdere maatregelen.
- De mentor houdt de stand van zaken in de gaten en spreekt de leerling aan als er in totaal een grote achterstand is. Zo nodig kan hij de leerling voor en na schooltijd tot 16.15 uur op school laten werken totdat het werk in orde is. Bij een zeer grote achterstand kan een leerling, na overleg met de conrector en na contact met de ouders, buiten een aantal of alle lessen gehouden worden en moet de leerling de gehele dag aan de achterstallige stof werken. Alle schoolexamenonderdelen gaan wel gewoon door.
- De controle op de voortgang wordt gedaan in de week na de te controleren week. Dus in week 7 wordt gecontroleerd tot en met week 6. Op die manier is het reëel om van een leerling te eisen dat hij al het werk af en afgetekend heeft.
- Aan het einde van de kaartperiode moet al het werk gemaakt, gecontroleerd en afgetekend zijn. Het aftekenen hoeft niet in de laatste week van een periode, want het mag bij voldoende vertrouwen in de voortgang ook eerder. Zo kan de aftekendruk in de laatste week worden voorkomen.
- Uiteraard kan de docent of mentor besluiten dat een leerling, die de verantwoordelijkheid niet blijkt aan te kunnen, voor een bepaald vak weer wekelijks al zijn werk moet laten controleren en aftekenen.

REGELING SCHOOLEXAMEN VWO

Opzet van het schoolexamen

- Voor ieder vak is in het programma van toetsing en afsluiting (pta), zie verderop in dit boekje, voor elk leerjaar aantal, inhoud en gewicht van de verschillende schoolexamenonderdelen vastgelegd.
- Voor dit cohort tellen de SE-toetsen uit de vierde klas en alle in de vijfde en zesde klas behaalde cijfers mee voor het schoolexamen.
- In de vijfde klas zijn er vier tentamenweken met in principe voor ieder vak een tentamen. Wanneer een vak geen tentamen geeft in een bepaalde periode, wordt er in die periode gewerkt aan de praktische

opdracht. De talen geven vaak twee toetsen in een periode vanwege de verschillende vaardigheden die getoetst moeten worden.

- Sommige vakken hebben handelingsdelen, deze moeten voor de opgegeven datum naar behoren zijn afgerond.
- Bij de praktische opdrachten wordt door de docent een inlevermoment vastgesteld. Levert de leerling zo'n opdracht later in, dan kan puntenaftrek worden toegepast
- Voor de vakken lichamelijke opvoeding en kv zijn geen schoolonderzoeken. Beide vakken worden met een kwaliteitsoordeel afgesloten, dat ten minste voldoende moet zijn.
- Als onderdeel van het schoolexamen moet in 6-vwo een profielwerkstuk worden gemaakt. Het proces wordt halverwege de vijfde klas al opgestart (zie pta achterin). Het bijbehorende plan van aanpak moet voor een vastgestelde datum tegen het eind van het 5-vwo jaar zijn afgerond en goedgekeurd. Overschrijding van deze datum kan puntenaftrek betekenen.

Absentie bij een onderdeel van het schoolexamen

- Een leerling, die weet dat hij tijdens een onderdeel van een schoolexamen zal moeten verzuimen, vraagt *zo spoedig mogelijk en in ieder geval ruim van tevoren* verlof door bij de conrector een ingevulde en ondertekende absentiekaart in te leveren.
- De tijdstippen van alle toetsen zijn ver van tevoren bekend en bezoek aan tandarts, orthodontist, e.d. is geen rechtmatige reden voor verzuim.
- Absentie bij een schoolexamenonderdeel wegens ziekte moet op de eerste dag van de absentie voor 8.00 uur telefonisch aan de administratie gemeld worden, in principe door een ouder of verzorger, maar indien dit niet mogelijk is, door de leerling zelf.
- De eerste dag dat een leerling na een absentie op school komt, levert hij voor schooltijd bij de administratie een volledig ingevulde en ondertekende absentiekaart in.
- Als het verzuim op de juiste wijze is gemeld en de absentiekaart tijdig is ingeleverd, is er sprake van rechtmatig verzuim. In geval van rechtmatig verzuim heeft de leerling het recht deel te nemen aan de inhaalsessie van het betreffende proefwerk tijdens de herkansingen. Hierdoor vervalt de mogelijkheid tot herkansen van dit onderdeel.
- Het missen van een onderdeel door vergissing, pech of verslapen geldt als onrechtmatig verzuim.
- Te laat komen bij een mondeling onderdeel of luistertoets geldt als onrechtmatig verzuim.
- Bij te laat komen bij een schriftelijk onderdeel dient de leerling het werk direct te maken en op de oorspronkelijke tijd te stoppen.
- Indien er sprake is van onrechtmatig verzuim wordt voor de toets het cijfer 1,0 toegekend. In zeer bijzondere gevallen kan de conrector in geval van onrechtmatig verzuim een leerling toch een inhaalbaarheid bieden.

Onregelmatigheden bij het schoolexamen of het centraal examen

- Indien een leerling zich bij een onderdeel van schoolexamen of centraal examen aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de school maatregelen nemen.
- Alvorens tot een maatregel over te gaan, hoort de conrector de leerling. De leerling kan daarna een gesprek met de conrector aanvragen, waarbij hij zich kan laten vergezellen door een meerderjarige.
- De maatregelen die al of niet in combinatie met elkaar kunnen worden genomen zijn:
  - het toekennen van het cijfer 1,0 voor een onderdeel van het schoolexamen of centraal examen;
  - het ontzeggen van deelname of verdere deelname aan één of meer onderdelen van het schoolexamen en/of centraal examen;
  - het ongedig verklaren van één of meer al afgelegde onderdelen van het schoolexamen.
- Het besluit over de genomen maatregel(en) wordt meegedeeld aan de ouders of de verzorgers van de leerling.

Faciliteiten voor leerlingen met dyslexie of een andere handicap

Leerlingen die gebruik willen maken van bepaalde faciliteiten op grond van dyslexie of andere handicaps moeten bij de rt-sectie een officiële verklaring overleggen. De rt-sectie beslist over welke faciliteiten worden toegekend. De volgende regels zijn van toepassing:

-
- Dyslectische leerlingen krijgen dezelfde opgaven als de andere leerlingen.
  - Alle toetsen worden uitgeprint in Arial punt 11 met vergrote regelafstand, waardoor vergrote opgaven niet meer nodig zijn (dezelfde regeling als bij het centrale examen).
  - Dyslectische leerlingen kunnen verlenging van de tijd krijgen. Bij de toetsen geldt een verlenging van 10 minuten per uur examentijd.
  - In overleg kunnen andere aanpassingen plaatsvinden, zoals het gebruik van een daisyspeler of laptop.

Herkansingsregeling

- Iedere leerling heeft recht op één herkansing. Die mag alleen besteed worden aan een vak waarvan op het inlevermoment alle parafen op de kaart staan.
- De leerling verdient een tweede herkansing als op het inlevermoment alle parafen van alle vakken op de kaart staan, ook die voor ckv, lob en pws.
- Om te kunnen bekijken of een leerling recht heeft op herkansing(en) en voor welke vakken moet de voortgangkaart bij de mentor worden ingeleverd. Het uiterste inlevermoment wordt ruim van tevoren bekendgemaakt. Bij niet tijdig inleveren van de kaart vervallen de herkansingen.
- Een herkansing kan alleen gebruikt worden voor een toets uit de betreffende periode.
- Als een leerling een toets gemist heeft, moet deze tijdens de herkansingen worden ingehaald en daardoor vervalt dus de mogelijkheid om die toets te herkansen.
- De herkansingen vinden plaats na afloop van een periode.
- Een sectie kan in het programma van toetsing en afsluiting bepaalde onderdelen van het schoolexamen uitsluiten van herkansing, bijvoorbeeld de praktische opdrachten.
- De herkansing beslaat alle onderdelen, waaruit de te herkansen toets was opgebouwd.
- Het eindcijfer van een tentamen is het hoogste van het oorspronkelijke cijfer en het cijfer van de herkansing.
- Een herkansing vervalt als de leerling afwezig is op het moment van herkansen, ongeacht de reden.

Bevorderingsregels 5-vwo naar 6-vwo

- Aantal tekorten: $4,5 \leq \text{cijfer} \leq 5,4$ geldt als 1 tekort; $3,5 \leq \text{cijfer} \leq 4,4$ geldt als 2 tekorten;
- De (gehele) cijfers van maatschappijleer, anw en (indien gekozen) kcv worden gemiddeld en vormen zo het zogeheten combinatiecijfer. De ondergrens voor elk van de vakken is 4. Het afgeronde combinatiecijfer telt mee als één cijfer bij de bevordering.
- Een leerling is zonder bespreking bevorderbaar als aan alle, volgende voorwaarden is voldaan:
  - de lijst telt maximaal één tekort **ó**f de lijst telt twee tekorten én het gemiddelde van de onafgeronde cijfers is ten minste 6,0;
  - de vakken Nederlands, Engels en wiskunde hebben tezamen ten hoogste één tekort;
  - ckv is met ten minste voldoende afgerond;
  - voor het vak lichamelijke opvoeding moeten de cijfers eind 5-vwo zodanig zijn dat het mogelijk is om in 6-vwo het vak af te sluiten met ten minste de waardering voldoende;
  - het programma van de loopbaanoriëntatie en studiebegeleiding is door de mentor afgetekend
  - de leerling heeft voldaan aan alle verplichtingen wat betreft taak- en leswerk.
- De bevorderingsvergadering beslist bij eenvoudige meerderheid van stemmen van de aanwezigen of een leerling bevorderd, dan wel schuin bevorderd wordt, dan wel doubleert.
- Leerlingen hebben het recht een leerjaar te doubleren op onze school tenzij een 2/3 meerderheid van de vergadering anderszins beslist. Het recht op doubleren op onze school kan alleen ontzegd worden als de ouders ruim van tevoren op de hoogte zijn gesteld van de mogelijkheid dat de bevorderingsvergadering hiertoe gaat besluiten. Wanneer in de loop van een jaar blijkt dat een leerling niet op de juiste plek zit, dan wordt dit tijdig aan de ouders gemeld. Uiterlijk vanaf het tweede rapport (maar in ieder geval voor 1 april) wordt het traject doorlopen, waarin door mentor en/of conrector met de ouders wordt besproken dat er verbetering van werkhouding en/of resultaten moet plaatsvinden. Ouders krijgen schriftelijk meegedeeld van de conrector dat zonder verbetering, er geen recht op doubleren is. Het besluit tot doubleren ligt dan bij de bevorderingsvergadering.

Een leerling, die volgens deze bevorderingsregels niet zonder meer bevorderd kan worden, wordt in bespreking genomen door alle docenten, die de leerling les geven. Zij kunnen met meerderheid van stemmen besluiten van de bevorderingsregels af te wijken en de leerling toch te bevorderen.

Bevorderen of doubleren aan het eind van het vijfde leerjaar

- Aan het eind van 5-vwo wordt door alle docenten, die een leerling lesgeven, aan de hand van de bevorderingsregels besloten of een leerling kan worden toegelaten tot 6-vwo.
- Wanneer een leerling wordt bevorderd naar 6-vwo zijn daardoor alle resultaten van schoolexamenonderdelen van 4-vwo en 5-vwo definitief vastgesteld. Alle behaalde resultaten blijven tot het einde van de schoolloopbaan gehandhaafd, ook na eventueel zakken in het zesde leerjaar.
- Bij het doubleren van 5-vwo vervallen in principe alle behaalde resultaten en doet een leerling het gehele programma van het leerjaar over. Wanneer het vak ckv met ten minste een voldoende is afgesloten, hoeft dit vak niet nog eens gedaan te worden. Verder kunnen leerlingen besluiten hun profielwerkstuk, waarmee ze al gestart zijn, in het doublurejaar vijfde klas af te ronden. Docenten kunnen leerlingen (gedeeltelijke) vrijstelling geven voor handelingsdelen van hun vak.
- Voor de leerlingen die dit jaar als doubleur instromen in de vijfde klas geldt dat, ondanks uitspraken in eerdere regelingen, niet meer alle cijfers van de vierde klas mee zullen tellen in het schoolexamen, zodat hun cijfer eenzelfde opbouw kent als hun nieuwe jaargenoten. Elk van de vakdocenten zal voor deze leerlingen bekijken op welke wijze de cijfers van de SE-toetsen samengesteld worden uit eerder door deze leerlingen gedane tentamens in de vierde (en eventueel vijfde) klas.

TWEETALIG ONDERWIJS (tto)

Ook in de vijfde en zesde klas zal voor de tto-leerlingen extra aandacht zijn voor hun Engelse taalvaardigheid en internationalisering.

Na drie jaar tto in de onderbouw en het CAE-examen in de vierde klas gaan de tto-leerlingen dit jaar verder met de voorbereidingen op het IB-examen. De lessen Engels en de voorbereidingen voor het IB zijn geïntegreerd. Dat betekent dat de IB-tentamens die de leerlingen maken ook meetellen voor het reguliere vak Engels. In de PTA's verderop is te zien hoe dat precies geregeld is. Per week hebben de leerlingen 3 lesuren Engels, apart van de reguliere groepen, en is er 1 uur daltontijd.

Na het volgen van SPU (de Engelse variant van ANW) in de vierde klas is er in de vijfde klas een internationale variant van maatschappijleer, Global Studies. Dit vak omvat, net als maatschappijleer, 1 uur les in de week en 0,8 uur daltontijd. Het onafgeronde eindcijfer van dit vak zal worden gemiddeld met het onafgeronde eindcijfer van het reguliere maatschappijleer. Dit afgeronde gemiddelde is onderdeel van het combinatiecijfer voor het vak maatschappijleer.

In de zesde klas zullen de leerlingen hun profielwerkstuk volledig in het Engels moeten schrijven. Dit is tevens een goede oefening voor het IB-examen in mei van dat schooljaar, waarin schrijfvaardigheid een grote rol speelt.

Daarnaast zullen verschillende activiteiten worden georganiseerd in het kader van Europese en Internationale oriëntatie.

LOOPBAANORIENTATIE EN STUDIEBEGELEIDING (LOB)

De leerlingen doorlopen in de bovenbouw een gestructureerd keuzetraject voor studie en beroep om de keuze voor een vervolg op hun vwo-opleiding beter te kunnen maken.

- Voor lob is er binnen het onderwijsprogramma studielast gereserveerd.
- In elke periode is er een aantal activiteiten, waaraan de leerling moet deelnemen.
- Naast een gemeenschappelijk programma zijn er voor elke leerling individuele activiteiten, die in onderling overleg tussen leerling en decaan worden bepaald.
- De decaan staat centraal bij de lob: hij begeleidt de leerlingen en onderhoudt contacten met de mentor, de vakdocenten en eventueel de ouders.

MENTORAAT

De taak van de mentor in de Tweede Fase is veelomvattend:

- aanspreekpunt voor ouders voor informatie over het functioneren van de leerling;
- aanspreekpunt voor ouders bij problemen, die het functioneren op school negatief kunnen beïnvloeden;
- zo nodig ondersteunen van de leerling op sociaal-emotioneel gebied;
- verzamelen en registreren van alle relevante gegevens;

-
- controleren van de voortgang van het werk;
  - ondernemen van actie bij achterstanden volgens de geldende afspraken;
  - onderhouden van contacten met collega's om informatie over de leerlingen uit te wisselen;
  - signaleren en bespreken van problemen;
  - contact opnemen met de ouders bij ernstige studie- of gedragsproblemen;
  - verzorgen van het mentoruur;
  - begeleiden van de loopbaanoriëntatie en studiekeuze.

WEDERZIJDE VERWACHTINGEN

In de vijfde klas gaan de meeste zaken globaal op dezelfde wijze als in het vierde leerjaar. Door de opzet van het schoolexamen met tentamens in plaats van kleinere proefwerken worden er hogere eisen gesteld aan de eigen inzet van de leerling. Voor een goed functioneren van de leerlingen blijven belangstelling en steun van de ouders onontbeerlijk. Alleen gezamenlijk kunnen leerling, ouders en school ervoor zorgen dat er goede resultaten behaald worden.

Wat verwacht de school van de leerling?

- inspanningsverplichting m.b.t. schoolwerk
- actieve leerhouding tijdens de lessen, daltonuren en vrije werkuren
- zo min mogelijk schoolverzuim
- stiptheid m.b.t. afspraken
- sociale opstelling t.o.v. medeleerlingen, docenten en andere personeelsleden

Wat verwacht de school van de ouders?

- aandacht voor het totale schoolgebeuren van hun kind
- betrokkenheid bij leerprestaties en leerproblemen
- actieve medewerking bij het beperken van en de controle op absenties
- stimulering tot het maken van schoolwerk
- actieve opstelling bij problemen door tijdig contact op te nemen met de mentor

Wat mag de leerling van de school verwachten?

- een gedegen en gestructureerd aanbod van de lesstof
- ondersteuning bij studieproblemen en problemen op sociaal-emotioneel vlak
- begeleiding en voorlichting bij studie- en beroepskeuze
- regelmatige rapportage over studieresultaten
- strenge controle op absenties
- een veilige, stimulerende werkomgeving

ENKELE PRAKTISCHE GEGEVENS

Rapportage

Via Magisterweb kunnen de leerlingen en hun ouders op ieder moment op de hoogte zijn van de stand van zaken bij de schoolexamencijfers en de absenties. Indien ouders benieuwd zijn naar de voortgang van het werk kunnen zij kijken naar de parafen en opmerkingen op de voortgangkaart.

Geschillencommissie

Als een leerling en/of de ouders het niet eens zijn met een toegekend cijfer of een beslissing die door een docent is genomen, moeten zij in eerste instantie overleggen met de corrector van de afdeling. Als de leerlingen en/of zijn ouders het niet eens zijn met de afhandeling van hun klacht kunnen zij in beroep gaan bij de rector. Indien in het overleg met de rector geen overeenstemming bereikt wordt, kunnen de leerling en zijn ouders een schriftelijk verzoek indienen ter behandeling van het geschil door de commissie van beroep van het bevoegd gezag (Stichting VO Haaglanden). Het verzoek tot behandeling door de geschillencommissie dient binnen een week na het overleg met de rector te worden ingediend.

Contacten met school

- Voor zaken die te maken hebben met de studie(resultaten) of begeleiding kan er contact worden opgenomen met de mentor. Deze regelt alle contacten tussen school en thuis.
- Voor zaken die te maken hebben met vakkenkeuze, vervolgopleidingen, studiefinanciering en lob kunnen de leerlingen of hun ouders contact opnemen met de decaan van het vwo, dhr. P. van den Boom. Hij beschikt over alle mogelijke informatie, zoals voorlichtings-folders, brochures, naslagwerken en open-dagen-kalender.
- De leiding van en de eindverantwoordelijkheid voor de gang van zaken binnen de afdeling is in handen van de conrector, mw. S. Abbenhuis.
- U kunt altijd telefonisch contact met de school opnemen, maar de praktijk leert dat het vaak lastig is om daarvoor een geschikt moment te vinden. Meestal is het veel eenvoudiger om een e-mail te sturen met uw vragen of opmerkingen. Uiteraard krijgt u dan zo snel mogelijk antwoord per mail of zal er, als daartoe aanleiding bestaat, telefonisch contact met u worden opgenomen.

Adressen:	5VA	dhr. F. van der Duin	fduin@daltondenhaag.nl
	5VB	mw. M. Kuipers	mkuipers@daltondenhaag.nl
	5VC	dhr. W. van Son	wson@daltondenhaag.nl
	decaan	dhr. P. van den Boom	pboom@daltondenhaag.nl
	conrector	mw. S. Abbenhuis	sabbenhuis@daltondenhaag.nl

LESSENTABEL TWEEDE FASE ATHENEUM

	4-atheneum		5-atheneum		6-atheneum	
	LES	DALTON	LES	DALTON	LES	DALTON
Verplicht						
Nederlands	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Engels	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Engels tto	3	1	3	1	3	1
Algemene natuurwet./ SPU	1	0,8				
Maatschappijleer	1	0,8				
Global Studies			1	0,8		
CKV			1	1		
Lich. opvoeding	2		2		1	
Frans / Duits	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Mentoruur	1		1		1	
Lob	0,5		0,5		0,5	
Profielwerkstuk						2
Profiel-/keuzevakken						
Frans / Duits	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Geschiedenis	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Aardrijkskunde	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Wiskunde A	2	0,6	2	0,8	2	1
Wiskunde B	2	1,2	2	1	2	1
Wiskunde C	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Natuurkunde	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Scheikunde	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Biologie	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Economie	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Management en org.	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Filosofie	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Kunstvak(drama): theorie	1	0,4	1	0,4	1	
Kunstvak(drama): praktijk	2		2			
Kunstvak(beeld.): theorie	1	0,4	1	0,4	1	
Kunstvak(beeld.): praktijk	1		1		2	

LESSENTABEL TWEEDE FASE GYMNASIUM

	4GYMNASIUM		5GYMNASIUM		6GYMNASIUM	
	LES	DALTON	LES	DALTON	LES	DALTON
Verplicht						
Nederlands	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Engels	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Engels tto	3	1	3	1	3	1
Algemene natuurwet./ SPU	1	0,8				
Maatschappijleer	1	0,8				
Global Studies			1	0,8		
KCV			1	1		
Lich. opvoeding	2		2		1	
Latijn/Grieks	2	1,2	2	1,2	2	1
Mentoruur	1		1		1	
Lob	0,5		0,5		0,5	
Profielwerkstuk						2
Profiel-/keuzevakken						
Latijn/Grieks	2	1,2	2	1,2	2	1
Frans / Duits	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Geschiedenis	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Aardrijkskunde	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Wiskunde A	2	0,6	2	0,8	2	1
Wiskunde B	2	1,2	2	1	2	1
Wiskunde C	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Natuurkunde	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Scheikunde	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Biologie	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Economie	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Management en org.	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Filosofie	2	0,6	2	0,6	2	0,5
Kunstvak(drama): theorie	1	0,4	1	0,4	1	
Kunstvak(drama): praktijk	2		2			
Kunstvak(beeld.): theorie	1	0,4	1	0,4	1	
Kunstvak(beeld.): praktijk	1		1		2	